

Nacka den 19/5-2016

Öppet brev till Statsminister Stefan Löfven

Sju förslag för att stärka förtroende, samhällsomställning, lokalsamhälle och integration

Jag upplever, att du vill leva upp till dina tal och avtal. Därför skriver jag nu för första gången till dig.

Efter undertecknadet av det Globala klimatavtalet höll du ett tal där du bland annat säger att Sverige ska bli en av världens första fossilfria välfärdsnationer.

Jag kände mig hoppfull då och har försökt att sprida denna hoppfullhet i min omgivning. Samtidigt känner jag mig ytterst oroad över allvaret i planetens tillstånd kombinerat med den allt för långsamma samhällsomställning.

Sveriges generationsmål och de 16 miljö kvalitetsmålen är alla ambitiösa samtidigt som de kunde vara självklara om inte människan ställt till det. De är uttryckta som ett löfte till framtida generationer. Men om vi endast klarar att infria några är det ingen bra signal till barn och unga.

För att barn och unga ska kunna känna framtidstro behöver de må bra även psykiskt samt erbjudas rätt kunskaper för samhällsomställning i praktiken. Bästa medlen mot uppgivenhet är att göra konkreta handlingar i rätt riktning. Då ser man resultat och livet känns meningsfullt.

Regeringen kan skicka signaler om att alla kan vara en betydande resurs för samhället. Jag är övertygad om att det avgörande är de beslut ni tar. Först då får orden från olika tal sin rätta klang.

Samtidigt kan ni upprätthålla trovärdighet hos medborgarna genom att stå starka tillsammans i regeringen, också när det frestar på. Eftersom ni är förebilder är det extra viktigt att bjuda in till ett jämlikt samarbete. Det ger ingen bra teamkänsla att upprepade gånger se Miljöpartiet tvingas svika sina värderingar. De har till och med nominerats till Svenska "Greenwashpriset".

Nu finns flera enastående chanser för regeringen som helhet att tydligt agera. Visa i handling att ni tar målsättningar framtagna av riksdagen på allvar. Frågor som gäller våra barns framtid lämpar sig inte för kompromissande.

"Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser." – Riksdagens definition av generationsmålet.

”Generationsmålet är ett inriktningsmål för miljöpolitiken. Målet ger vägledning om de värden som ska skyddas och den samhällsomställning som krävs för att nå önskad miljö kvalitet. För att nå målet krävs en ambitiös miljöpolitik i Sverige, inom EU och i internationella sammanhang. Generationsmålet är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället.” ”Generationsmålet innebär att förutsättningarna för att lösa miljöproblemen ska nås inom en generation.”

Sju förslag till regeringen:

1. Behåll kolet i marken

En sak är att alla kan göra misstag men förväntningen på varje människa är att man gör sitt bästa för att rätta till sitt misstag. (Minst lika stor som förväntningen på att ta i hand när man hälsar i Sverige)

Vattenfall och staten har gjort ett gigantiskt misstag med att satsa på brunkolkraftverk i Tyskland. Det är omoraliskt att sälja sina misstag när inte köparen har för avsikt att göra annat än att utvinna kolet. Lyckligtvis är det fortfarande möjligt att göra det enda raka. Agera enligt det av riksdagen framtagna övergripande mål för miljöpolitiken. Ni har tillräckligt med pondus till att se till att kolet stannar i marken. Tala om att skicka signaler till unga väljare. Att de är mera betydelsefulla än pengar.

2. Utbyggnad av vindkraften med utnyttjande av befintlig infrastruktur

Potentialen att bygga ut vindkraften i Sverige är helt enorm.

Bygga ”energi-led” parallellt med motorvägarna i bra vindläge. Då är infrastrukturen redan löst och ingen ”ny” värdefull natur utsätts i onödan. Samt att fåglar redan håller sig undan vägen. Samtidigt får vägen en viktigare funktion, än att bara ta sig snabbt fram. Maximera energiutbyttet med att placera solceller mellan vindkraftverken.

3. Undvika TTIP och CETA

Med största säkerhet kan CETA och TTIP tippa miljömålen in i en ännu sämre riktning.

För att få samhällsomställning i tid behövs tuffa beslut som inte går att anpassa efter vinstintressen hos olika företag. Storföretagen ges redan allt för stor makt och inflytande. Mycket som importerats idag strider emot miljömålen. Och många av de produkter som behövs kan med fördel tillverkas i Sverige.

4. Bygga Ekosamhällen med miljöcentrum

Flera av de stora utmaningarna med behov av bostäder, sysselsättning, integration och resiliens kan samverka positivt.

Möjlighet finns att koppla ihop samhällsomställning med nyanländas behov av integration. Genom att bygga Ekosamhällen på utvalda platser fördelat i landet. Där det är bra kommunikationer och odlingsförutsättningar. Gärna i utkant av städer eller nära glesbygd

för att ta vara på alla synergieffekter och ha nödvändig service. Tillföra något nytt, positivt och utvecklande.

Miljöcentrum (se mera under förslag 6), odling och kretslopp ska fungera som basen. Nya möjligheter för erfarenhets- och kunskapsutbyte blir möjligt i det praktiska arbetet. Många arbetstillfällen skapas. Svenska sunda material och tjänster kommer att kunna gynnas. Inte minst unga och miljöintresserade skulle attraheras av ekobyggen med små, enkla och sunda hus samt tillgång till "samlings och servicehus". Allt i ett helhetstänk och med överkomlig hyra. Inspireras gärna av Permakultur – omställnings- och Tinyhouse-rörelsen. Filmdokumentera för att ta vara på erfarenheter, utveckla och sprida modellen.

5. Nytt basämne i skolan, Miljökunskap - hur man lever på ett hållbart sätt och rustar sig för samhällsomställningen

Barn och unga behöver få arbeta praktiskt med ett resilient levnadssätt inom områden som ekologi, kretslopp, odling, solidaritet, relationer, nöjdhet, miljö, energi, klimat, konsumtion (inkluderar återbruk, reparation, avfallshantering mm). Detta för att få verktyg för att kunna möta den verklighet som vi ställer till med åt våra barn.

Undervisningen går att ordna genom att inrätta skolgården och en del av klassrummet till en inspirerande arbetsmiljö för detta syfte. Ekologisk odling av växter som ger mat och gynnar biologisk mångfald. Konserveringsmetoder, kompostering, sortering, reparationsverkstad, syverkstad för återbruk av textilier och forskningsstation av hållbar teknik som solceller, ekologisk byggteknik, energi- resurshållande. Det är också viktigt att ta del av olika hantverkstraditioner.

Undervisningen går att anpassa efter ålder och genomföra i en hoppingivande anda med konkreta handlingar som ger resultat. Detta kunskapsområde behöver vara ett av basämnena.

6. Miljöcentrum, länken mellan skolan och Ekosamhället samt samhället i stort

För att läran, om hur man lever och konsumerar på ett hållbart sätt ska ge resultat i vardagen måste det ske en förankring i lokalsamhället. Här spelar Ekosamhället en avgörande roll som resurs. Samarbetet ska resultera i ett lokalt och genomtänkt miljöcentrum som blir länken mellan skolan, Ekosamhället och samhället i stort. Ett exempel är att vid bostadsområden och offentliga parker, folkets hus mm inrätta ute- och inne miljöer med likadana aktiviteter som ovan beskrivit, där eleverna känner igen sig, och där intresserade bjuds in att vara delaktiga.

Områden som har stor utvecklingspotential i sammanhanget är ekologisk stadsnära odling.

Många bouseffekter finns med närmiljöer av detta slag. Det kan bli en plats för möten, återhämtning, utveckling, integration, sammanhållning, inspiration och utbildning. Samtidigt som det ger arbetstillfällen som är enkla att behovsanpassa i motsats till vanliga arbetsmarknaden.

7. Samhällstjänst och medborgerberedskap

Ovanstående aktiviteter skapar dessutom många bra platser att införa samhällstjänst för människor utan arbete. Lämpligt att alla som klarar att arbeta utför samhällstjänst ett visst antal timmar per dag/vecka. Alla kommer behövas och uppdragen är meningsfulla, lärorika och utvecklande.

Visst deltagande i samhällstjänsten bör även vara obligatorisk för alla elever på högstadiet. Målet är att på sikt även utveckla en medborgerberedskap som kan medverka aktivt vid hantering av olika kriser i samhället. Exempelvis vid behov av evakuering, matdistribution, stöd mm.

Min man och jag arbetar för sund miljö och hållbart levnadssätt i vardagen. Vi har erfarenhet av detta som privatpersoner sedan minst 22 år.

Under de senaste 11 åren har vi byggt upp en ekologisk besöksträdgård i Nacka. Där vi, under säsong, har öppet för allmänheten med omställnings café och butik.

Här finns material och information om odling, miljö, omställning och Fair trade.

Året runt är det verksamhet i trädgården, växthusen och med djuren.

Vi anordnar sysselsättning inom jobb och utvecklingsgarantin.

Ni är välkomna hit på visning och "inspirationsfika".

Detta brev kommer att finnas i kopia bland informationen i Källtorps trädgård. Jag hoppas kunna inspirera till att flera vill agera för hållbar utveckling.

Som en liten present skickar jag med min egen "Klipp och rim för planeten" från 2013. Samt boken Permakultur i ett nötskal, som distribueras av Permakulturföreningen i Sverige.

Med vänlig hälsning

Sanne Hammarberg

Källtorps trädgård
Ältavägen 105

131 33 Nacka

Tel 070-3658047

www.kalltorpstradgard.se